U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobkyně: O. R.,** zast. JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou se sídlem Polní 980/92, Brno - Štýřice, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2010, č. j. OAM-143/LE-LE05-LE18-2010, ve věci mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 4. 2011, č. j. 56 Az 92/2010 - 57,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky JUDr. Janě Kuřátkové, advokátce se sídlem Polní 980/92, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2880 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) ze dne 13. 4. 2011, č. j. 56 Az 92/2010 - 57, kterým byla jako nedůvodná dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2010, č. j. OAM-143/LE-LE05-LE18-2010. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně

zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz.), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Kasační stížnost není dle Nejvyššího správního soudu přijatelná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti napadla shora uvedený rozsudek krajského soudu z kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Domnívá se, že kasační stížnost přesahuje její vlastní zájmy ve smyslu § 104a s. ř. s., a to ve věci otázky relevance ekonomických překážek změny pobytu v rámci země

původu žadatele o azyl. Krajský soud se nedostatečně vypořádal s její námitkou, dle které by pro stěžovatelku bylo velmi obtížné najít práci v jiné části země, což by stěžovatelku uvedlo do neřešitelné ekonomické situace, která se tak v jejím případě rovná administrativnímu omezení spojenému se změnou pobytu. V tomto ohledu odkazuje stěžovatelka na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2009, sp. zn. 2 Azs 35/2009. Závěr krajského soudu týkající se problémů stěžovatelky s agresivitou jejího druha považuje za nepřezkoumatelný, neboť jde o čirou spekulaci, která nemá oporu ve spise. V napadeném rozsudku rovněž nebyly zohledněny námitky stěžovatelky týkající se schopnosti ukrajinských bezpečnostních složek zajistit jí dostatečnou ochranu. Krajský soud se odmítl zabývat odkazy stěžovatelky na zprávy ze země původu stejně jako její námitkou týkající se spolehlivě zjištěného stavu věci správním orgánem, čímž nepřímo přesunul veškeré důkazní břemeno na stěžovatelku.

Z uvedených důvodů stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný využil svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti. Dle jeho názoru jsou napadený rozsudek i správní rozhodnutí vydány v souladu s právními předpisy a pro jejich zrušení není ani v návaznosti na stížní body dán zákonný důvod. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nespatřuje ve skutečnostech namítaných stěžovatelkou v kasační stížnosti přesah vlastních zájmů stěžovatelky, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

Dle ustálené judikatury zdejšího soudu je poskytnutí azylu zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu možného porušení práv. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva

a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72).

Stěžovatelka v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že odjela do České republiky za prací a také proto, že chtěla být dál od svého druha, který ji bil. Důvodem pro požádání o udělení mezinárodní ochrany byla dle sdělení stěžovatelky uvedeného v žádosti o mezinárodní ochranu skutečnost, že utrpěla úraz a nemá v České republice pojištění. Dále uvedla, že se nechce vrátit na Ukrajinu, neboť je tam její druh, který ji bil. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelka sama uvedla, že již jednou účinně řešila své problémy s druhem odstěhováním se na venkov, ovšem po jejím návratu do společné domácnosti problémy spojené s alkoholismem jejího partnera a následným násilím vůči stěžovatelce opět pokračovaly. Jako řešení této osobní situace stěžovatelka zvolila odjezd za prací do České republiky. O udělení mezinárodní ochrany požádala až téměř po dvou letech pobytu na území České republiky.

Dle konstantní judikatury zdejšího soudu nemohou být ekonomické důvody (tj. odjezd „za prací“) důvodem pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany. Ve stručnosti lze blíže odkázat např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, či ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, nebo rozsudek ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64.

Obdobně není sama o sobě azylově relevantním důvodem ani obava stěžovatelky z agresivního chování jejího druha vůči ní. Udělení mezinárodní ochrany nelze pojímat jako ochranu před jakýmkoliv negativním jevem, který se ve vztahu ke stěžovateli v zemi jeho původu odehrává (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46). Problémy, které by stěžovatelce mohly hrozit v zemi původu ze strany jejího bývalého partnera, jsou ryze soukromého charakteru. Jejich příčina tkví v alkoholismu druha stěžovatelky.

Za azylově relevantní lze považovat jen takovou situaci, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k systematickému odmítání poskytnutí ochrany jednotlivcům před výhrůžkami či činy soukromých osob (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, publikovaný pod č. 1347/2007 Sb. NSS). Stěžovatelka se se svými obavami z násilného chování druha na příslušné ukrajinské orgány neobrátila a ani neprokázala, že by tuto možnost neměla. Ostatně je nutno připomenout, že stěžovatelka, jak sama uvedla, byla schopna svoji situaci řešit již v zemi původu a to přestěhováním se.

Námitka, dle které krajský soud v napadeném rozhodnutí pouze spekuloval, když uvedl, že by stěžovatelka se svým druhem neplánovala společný život v cizině, pokud by skutečně jeho agresivitou trpěla tak, jak tvrdí, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné, není důvodná.

Z odůvodnění krajského soudu je zřejmé, že se jedná o podpůrnou argumentaci týkající se věrohodnosti stěžovatelky. Klíčovým pro posouzení nedůvodnosti žaloby byla skutečnost, že stěžovatelčiny obavy plynou ze strany soukromých osob, které však nejsou přičitatelné státní moci a navíc je dokonce evidentní, že stěžovatelka je schopna tyto problémy účinně řešit sama bez toho, aby musela opustit vlast. Na uvedené úvaze navíc není nic spekulativního. Kasační soud se s provedenou úvahou ztotožňuje, neboť je skutečně velmi nepravděpodobné, aby se stěžovatelka na jedné straně natolik obávala agresivity ze strany svého druha, že by tato její obava měla být považována za azylově relevantní důvod, a na druhé straně plánovala se stejnou osobou společný odjezd za prací do ciziny. V této souvislosti je nutno připomenout, že stěžovatelka uvedla, že sama odjela pouze proto, že její druh nezískal doklady. Námitky, dle kterých by mohl být tento rozpor v tvrzení stěžovatelky zapříčiněn její probíhající dlouhodobou těžkou životní situací, považuje kasační soud za zcela účelové.

Zdejší soud tak uzavírá, že žádný z důvodů tvrzených stěžovatelkou není z hlediska § 12 zákona o azylu relevantní.

Dle ustanovení § 14a zákona o azylu se žadateli, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, udělí doplňková ochrana, existují-li v jeho případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je občanem, hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Jaké situace jsou podle zákona považovány za vážnou újmu, stanoví taxativní výčet v § 14a odst. 2 zákona o azylu, stěžovatelka ovšem neprokázala, že by jí po návratu do země původu nebezpečí vážné újmy hrozilo.

Stěžovatelka v kasační stížnosti poukazuje na ekonomické problémy, které by plynuly z jejího přesídlení do jiného místa v rámci země původu. Jak je již shora uvedeno, ekonomické problémy, a to ať jako příčina odchodu z vlasti, tak jako důsledek návratu, nemohou být důvodem pro udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany. Ostatně sama stěžovatelka v řízení před krajským soudem uvedla, že vidí řešení svých problémů s druhem v přestěhování a z celého spisového materiálu neplyne, že by jí v tom mělo být ze strany státních orgánů bráněno. Odkaz na judikaturu použitý v kasační stížnosti je proto nepřípadný. Blíže k možnosti vnitřního přesídlení lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46.

Zdejší soud současně ověřil, že ve věci důkazů navrhovaných stěžovatelkou v řízení před krajským soudem nedošlo k žádnému pochybení. Jak již správně uvedl krajský soud, správní orgán zjišťuje skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41).

V řízení o udělení mezinárodní ochrany je proto jedním z nejpodstatnějších podkladů výpověď samotného žadatele. V projednávané věci stěžovatelka vůbec netvrdila, že by se v souvislosti s obavou z jednání svého druha obrátila o pomoc na státní orgány a ty ji odmítly či, že se o pomoc neobrátila proto, že by státním orgánům nedůvěřovala. Vyšel-li správní orgán při posuzování žádosti o azyl ze skutečností, které uváděla stěžovatelka, a dále z obecně dostupných informací, které shromáždil v průběhu řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v zemi původu, nebylo žádného důvodu dokazování doplňovat. V této souvislosti je nutno poznamenat, že žalobní námitky stěžovatelky byly obecného charakteru bez jakékoliv konkrétní vazby na skutkový příběh stěžovatelky (korupce, násilí a diskriminace žen, sexuální obtěžování na pracovišti, nátlaky v soudnictví apod.). Ze spisu vyplývá, že se stěžovatelkou byl pohovor veden za účasti tlumočnice z ukrajinského jazyka, k protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany neměla žádné připomínky ani nežádala jeho doplnění. Rozhodnutí správního orgánu je velmi podrobně odůvodněno a zabývá se všemi stěžovatelkou tvrzenými skutečnostmi a to i ve vztahu k otázce udělení doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soud současně vyhodnotil, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem neodchyluje od výše uvedené konstantní judikatury. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovená zástupkyně stěžovatelky JUDr. Jana Kuřátková, advokátka se sídlem Polní 92, Brno, doložila Nejvyššímu správnímu soudu dne 27. 7. 2011 vyúčtování odměny a náhrady hotových výdajů, sestávající se z 1 úkonu právní služby v hodnotě 2100 Kč spočívajícího v sepisu kasační stížnosti dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Ustanovené zástupkyni stěžovatelky náleží i náhrada hotových výdajů dle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby. JUDr. Kuřátková je dle sdělení soudu plátcem daně z přidané hodnoty, celková výše přiznané odměny proto činí 2880 Kč. Tato částka bude zástupkyni stěžovatelky

vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. září 2011

JUDr. Radan Malík
předseda senátu